

Letnik 1918.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXXXIX. — Izdan in razposlan 1. dne avgusta 1918.

Vsebina: (Št. 280 in 281.) 280. Ukaz o ustanovitvi gospodarske zveze izdelovalcev posode iz posteklene pločevine. — 281. Ukaz o pošiljanju posode iz posteklene pločevine in kotlov.

280.

Ukaz trgovinskega ministra z dne 31. julija 1918. l.

o ustanovitvi gospodarske zveze izdelovalcev posode iz posteklene pločevine.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se zaukazuje:

§ 1.

Pripadniki zveze.

Vsa podjetja, ki se bavijo s fabriškim izdelovanjem domače posode in posode za kuhanje ter kotlov iz posteklene železne ali jeklene pločevine, se združujejo v „Gospodarsko zvezo izdelovalcev posode iz posteklene pločevine“ s sedežem na Dunaju.

Podjetja, pri katerih obsega izdelovanje v prvem odstavku navedenega blaga le del obrata, so gledé tega dela pripadniki zveze.

O pripadnosti k zvezi odloča v dvomnih primerih trgovinski minister, zaslišavši vodstvo zveze, po svobodnem preudarku.

§ 2.

Namen zveze.

Naloga gospodarske zveze je pospeševati in uravnavati izdelovanje v § 1 navedenega blaga

in njegovo razpečavanje v tuzemstvu in v inozemstvo. Zlasti je naloženo gospodarski zvezi:

- a) voditi natančen pregled o delovnih razmerah in obratnih uredbah zadevnih podjetij, proizvedovati o zalogah, izdelovanju in razpečavanju, ako treba, s sodelovanjem pristojnih trgovinskih in obrtnih zbornic;
- b) staviti predloge in sodelovati gledé vseh naredb, ki se nanašajo na preskrbovanje pripadnikov zveze s potrebnimi sirovinami in pomožnimi snovmi ter gorivom in razdeljevati enotno nabavljeno ali zvezi v to razdelitev odkazano gradivo;
- c) ustanavljati predpise za uravnavo izdelovanja, zlasti gledé postopka za izdelovanje, gledé vrst blaga, ki jih je izdelovati, in morebiti gledé vrst in množin, ki se naj izdelajo v posameznih obratih;
- d) razdeljevati razpečavanje na tuzemstvo in inozemstvo in, ako treba, na določene okoliše tuzemstva in inozemstva;
- e) ustanavljati cene in prodajne pogoje, ne kraté obstoječih predpisov;
- f) svetovati osrednjim oblastvom, kadar oddajajo naročila;
- g) sodelovati ob uravnavi vprašanj gospodarske uprave, ki se tičejo zvezne industrije, zlasti pri vseh naredbah za pospeševanje in uravnavanje izdelovanja, razpečavanja, uvoza in

izvoza, ob izdajanju in izvrševanju uvoznih in izvoznih prepovedi, ob naredbah na polju trgovinske politike in socialne skrbi, uravnave delovnega razmerja in delovnega izkaza in pri vseh vprašanjih, ki se podajajo ob razoroževanju in prehodu v mirovno gospodarstvo, končno izvrševati na to se nanašajoče odredbe, kolikor izroči to zvezi trgovinski minister.

Gledé uveljave pravic iz pripadnosti h gospodarski zvezi, zlasti gledé pridelitve sirovin in dobav, je pri obratih, ki so obstajali že pred začetkom vojne, merodajno to, kar so obrati razpečali posteklene posode iz železne in steklene pločevine v času od 1. dne januarja 1911. l. do 1. dne avgusta 1914. l., kolikor javna korist ne zahteva razlik od tega načela. O takih izjemah in o zahtevah obratov, ki so se ustanovili po 1. dnevu avgusta 1914. l. ali potem, ko je dobil moč ta ukaz, odloča trgovinski minister, zaslišavši zvezno vodstvo, po svobodnem preudarku.

Zahtevi se sme dati po vrednosti v podstavo dvanajst najboljših zaporednih dobavnih mescev v času od 1. dne januarja 1911. l. do 1. dne avgusta 1914. l.

§ 3.

Pravno svojstvo zveze.

Zveza je juristična oseba. Na zunaj jo zastopa zvezno vodstvo (§ 9). V imenu zveze podpisuje pravnoobvezno predsednik ali eden njegovih namestnikov skupno z vodilnim uradnikom.

§ 4.

Obče dolžnosti zveznih pripadnikov.

Pripadniki zveze morajo pospeševati namene zveze in opuščati vse, kar je pripravno oteževati ali ovirati njih dosego.

Slušati morajo odredbe, ki jih je ukrenilo zvezno vodstvo, tudi odredbe gledé prispevanja k stroškom poslovanja, in morajo dajati vsa potrebna pojasnila za njih pripravlanje in izvrševanje. Nadalje morajo dati svoje obrate in svoje opravilno poslovanje nadzorovati, kolikor je potrebno, da se dosežejo nameni zveze. To nadzorstvo izvršujejo posebni uradni organi, ki jih postavi

trgovinski minister in ki morajo poročati trgovinskemu ministru o tem, kar opazijo.

§ 5.

Razpečavanje blaga po zveznih pripadnikih.

Zvezni pripadniki morajo slušati odredbe zveznega vodstva, ki jih izda za primerno porazdelitev razpečavanja na tuzemstvo in inozemstvo ali na določene okoliše tuzemstva in inozemstva.

Zvezni pripadniki morajo ustreči ukazilom zveznega vodstva, naj se predložijo dobavna naročila in računi o blagu. Brez dovoljenja zveznega vodstva, ki mora zlasti tudi popreskusiti, ali so prodajne cene primerne, se ne sme prevzeti dobavno naročilo niti ne odposlati račun in blago. To velja tudi za tiste primere, v katerih je blago določeno za to, da se izpolnijo sklenjeni dobavni dogovori.

V inozemstvo se mora prodajati v vrednosti, ki jo oznameni zvezno vodstvo (§ 14, t. d).

§ 6.

Organi zveze.

Organi zveze so:

- a) zvezni zbor;
- b) zvezno vodstvo.

§ 7.

Zvezni zbor in njegove pravice.

Zvezni zbor sestoji iz vseh zveznih pripadnikov. Zvezni pripadniki se lahko dadó zastopati na zveznem zboru tudi po drugih pismeno pooblaščenih zveznih pripadnikih, ki imajo pravico glasovati zanje. Zvezno vodstvo mora zaslišati zvezni zbor pred vsemi odločbami in odredbami načelne vrste. Njegovi sklepi so obvezni za zvezno vodstvo.

Zveznemu zboru je zlasti naloženo:

- a) ustanavljati načela za ravnanje s stvarmi, oznamenjenimi v § 2;
- b) sklepati o zalaganju in porazdelitvi stroškov poslovanja zveze;

- c) nadzorovati in odobriti upravo denarja ter položeni račun;
- d) ustanovljati določne učine, ob katerih more zvezno vodstvo ali razsodišče (§§ 15 in 16) nalagati kazni zaradi nereda, ter določati izmero teh kazni; pri tem se pa pri učinih, ki se preodkazujejo zveznemu vodstvu, da jih kaznuje, ne sme seči čez kazenski postavek 2000 K, v drugih primerih pa ne čez postavek 20.000 K za posamezni primer;
- e) postavljati odbore, da se poprej posvetujejo o določenih prašanjih in jih eventualno tudi rešijo, ter postavljati strokovne skupine za prašanja, ki zadevajo posamezne izdelovalne stroke.

§ 8.

Opravljeni red zveznega zbora.

Zvezni zbor se zbira po potrebi na Dunaju. Ako to zahteva vladni komisar, ali na pismen predlog najmanj petih pripadnikov zveze je sklicati sejo v 14 dneh. Na seje se more vabiti pismeno ali brzojavno.

Zvezni zbor je sklepčen brez ozira na število došlih, ako so se povabili vsi pripadniki zveze in vladni komisar. Sklepa se z navadno večino glasov. Predseduje predsednik zveznega vodstva ali njegov namestnik. Predsednik tudi glasuje. Ako so glasovi enako razdeljeni, odloči njegov glas.

Udje zveznega zbora imajo vsakčas pravico staviti zveznemu vodstvu predloge, o katerih mora vodstvo sklepati čim prej.

S sklepom večine glasov navzočih se more odrediti, da morajo ostati tajni posamezni posvetovalni predmeti in nanje nanašajoči se posledki glasovanja.

§ 9.

Zvezno vodstvo.

Zvezno vodstvo je sestavljeno iz predsednika, dveh namestnikov in nadaljnjih treh udov.

Predsednika in oba namestnika imenuje trgovinski minister.

Tri ude voli zvezni zbor izmed zveznih pripadnikov. Do te volitve naj poslujejo funkcionarji, ki jih je imenoval trgovinski minister, kakor začasno opravilno vodstvo. Njemu je naloženo v prvi vrsti, da uredi in izvrši volitev.

Vsi pripadniki zveznega vodstva opravljajo svoje posle kakor častno službo.

Zvezno vodstvo zastopa zvezo na zunaj, zlasti vodi pogajanja z organizacijami drugih industrij v strokovnih stvareh. Vodstvo odloča v vseh prašanjih, v katerih ni izrečno določeno, da sklepa o njih zvezni zbor. Zveznemu zboru mora poročati o svojem delovanju.

Zvezno vodstvo je dolžno dajati račun o upravi denarja in mora vsako leto predložiti računski sklep zveznemu zboru, da ga popreksusi in odobri.

Zvezno vodstvo postavlja na predlog predsednika potrebne uradnike in pomožne moči, ki se plačujejo iz novcev zveze. Za namestitev oseb na vodilnem mestu je treba potrditve trgovinskega ministra.

Predsednik, ako je zadržan, eden njegovih namestnikov, sklicuje seje zveznega zbora in zveznega vodstva in predseduje v njih.

Predsedniku, ako je zadržan, enemu njegovih namestnikov, je naloženo vodstvo tekočih opravil in nadzorovanje notranjega službenega obrata. Uradniki in pomožne moči zveze so njemu podrejeni.

§ 10.

Opravljeni red zveznega vodstva.

Zvezno vodstvo se zbira po potrebi na seje na Dunaju. Udje zveznega vodstva ter vladni komisar se morejo vabiti na seje pismeno ali brzojavno.

Zvezno vodstvo je sklicati na sejo v osmih dneh, ako to zahteva vladni komisar ali najmanj dva uda zveznega vodstva z navedbo razpravnih predmetov.

Zvezno vodstvo je sklepčno brez ozira na število došlih oseb, ako so povabljeni vsi udje in vladni komisar.

Vodstvo sklepa z navadno večino glasov. Ako so glasovi enako razdeljeni, se določi za sklep tisto mnenje, kateremu je pristopil predsednik.

§ 11.

Posebne dolžnosti funkcionarjev in nameščencev zveze.

Vsi udje zveznega vodstva ter vsi nameščenci zveze si morajo pri svojem poslovanju prizadevati z najpopolnejšo nepristranostjo in največjo vestnostjo.

Vsi funkcionarji in nameščenci zveze so dolžni na zunaj molčati o vseh stvareh zveze, za katere zvedó v tej lastnosti in katerih izkoriščanje ali sporočanje na zunaj greši zoper namene zveze ali se tiče opravičnih razmer pripadnikov zveze in morajo to pismeno obljubiti.

Pri vodstvu opravil je dolžnost zveznega vodstva s primernimi uredbami skrbeti za to, da se zabrani zlorabljanje ali sporočanje dohajajočih navedb o opravičnih razmerah. Pozivu, naj nazonanijo navedbe, ki so jih pripadniki zveze podali pisarnici zveze, morajo ustreči uradniki in pomožne moči le tedaj, ako jih na to pozove predsednik ali vladni komisar ali ako je zvezno vodstvo storilo na to mereč sklep.

§ 12.

Stroški poslovanja.

Za zalaganje stroškov poslovanja zveze morajo pripadniki zveze plačevati prispevke, ki jih določi zvezni zbor in ki se morejo izterjati po politični izvršbi.

§ 13.

Državno nadzorstvo.

Zveza je pod državnim nadzorstvom, ki ga izvršuje vladni komisar, ki ga je imenoval trgovinski minister.

Vladnega komisarja je vabiti na vse razprave in seje zveznih organov; on ne glasuje, pač pa ima pravico vsakčas povzeti besedo in staviti predloge, o katerih se mora sklepati. Nadalje ima pravico odložiti izvršitev sklepov in odredb zveznih

organov in strokovnih skupin za toliko časa, da odloči trgovinski minister.

Vladni komisar ima tudi pravico vpogledovati v vse knjige, zapiske in opravilne spise organov zveze in zahtevati vsa pojasnila, ki se mu zdé potrebna.

§ 14.

Državno odobrenje.

Odobrenja trgovinskega ministra potrebujejo vse odločbe, sklepi in odredbe zveznega zbora in zveznega vodstva, ki se tičejo:

- a) načelnih naredb o porazdelitvi izdelovanja na posamezne obrate (§ 2 c);
- b) načelnih naredb o porazdelitvi razpečavanja na tuzemstvo in inozemstvo ali na določene okoliše tuzemstva in inozemstva (§ 2 d);
- c) ustanavljanja cen in prodajnih pogojev (§ 2 e);
- d) določitve vrednote, v kateri je prodajati v inozemstvo po posameznih deželah (§ 5);
- e) višine zveznih prispevkov, ako jih morajo pripadniki zveze plačevati po § 12;
- f) ustanovitve tistih določnih učinkov, ob katerih more zvezno vodstvo ali razsodišče nalagati kazni zaradi nereda, in določitve višine teh kazni (§ 7 d).

§ 15.

Kazni zaradi nereda.

Zvezno vodstvo more zaradi dejanj ali opustitev pripadnikov zveze, ki nasprotujejo tistim predpisom in odredbam, ki jih je izdalo zvezno vodstvo, da se dosežejo nameni zveze po tem ukazu, nalagati kazni zaradi nereda, ako je učin na podstavi sklepa zveznega zbora (§ 7 d), ki ga je odobril trgovinski minister, postavljen pod kaznen zaradi nereda.

Ako je zvezno vodstvo naložilo kaznen zaradi nereda, se more razsodišče (§ 16) prositi za odločbo, ne da bi priziv imel odloživo moč.

Kazenski zneski se izterjavajo na prošnjo zveznega vodstva s politično izvršbo in dohajajo

občekoristnemu namenu, ki ga določi trgovinski minister na predlog zveznega vodstva.

§ 16.

Razsodišče.

Za odločbo v vseh sporih med pripadniki zveze v stvareh zveze, nadalje v tistih primerih, v katerih smatrajo pripadniki zveze, da so prikrajšani v svojih pravicah z odločbo ali odredbo, ki jo je ukrenilo zvezno vodstvo ali zvezni zbor, se ustanavlja zvezno razsodišče.

Odločbe in odredbe zveznega zbora, oziroma zveznega vodstva, ki jih je odobril trgovinski minister (§§ 13 in 14), se ne morejo izpodbijati na razsodišču.

Dejanja in opustitve, ki merijo zoper tiste odredbe ali predpise, ki jih je izdalo zvezno vodstvo po tem ukazu, mora zvezno vodstvo, ako nima samo po § 15 pravice naložiti kazen zaradi nereda, naznaniti razsodišču, ki naj razsodi, ali je naložiti kazen zaradi nereda.

Razsodišče odloča nadalje o prizivih, ki jih pripadniki zveze vlagajo zoper kazni zaradi nereda, ki jih je naložilo zvezno vodstvo.

Ako je za določene učine izmera kazni ustanovljena s sklepom zveznega zbora, ki ga je odobril trgovinski minister (§§ 7 d in 14 f), je razsodišče vezano nanjo, kadar odmerja kazen. V vseh drugih primerih je izmera kazni prepuščena svobodnemu preudarku razsodišča; toda kazen zaradi nereda v vsakem posameznem primeru ne more presegati zneska 20.000 kron.

Razsodišče je sestavljeno iz sodniškega funkcionarja, ki ga postavi trgovinski minister v porazumu s pravosodnim ministrom, za predsednika in iz štirih udov ali njihovih nadomestnikov, ki jih imenuje trgovinski minister. Udje in nadomestniki opravljajo svoje posle kakor častno službo. Pripadati ne smejo zveznemu vodstvu.

Vse odločbe razsodišča so končno veljavne. Postopanje pred razsodiščem se ravna po določilih četrtega oddelka VI. dela civilnega pravnega reda, kolikor se iz predpisov tega ukaza ne pokaže kaj drugega.

Predsednik razsodišča more, uporablja za postopanje na rednih sodiščih veljajoče predpise,

povabiti priče in izvedence in te osebe ter stranke zaslišati pod prisogo.

Kazenski zneski se izterjavajo na prošnjo zveznega vodstva s politično izvršbo in dohajajo občekoristnemu namenu, ki ga določi trgovinski minister na predlog zveznega vodstva.

§ 17.

Kazensko določilo.

Prestopke tega ukaza kaznujejo politična oblastva prve stopnje z denarnimi kaznimi do 20.000 K ali z zaporom do šest mesecev, ako dejanje ne spada pod strožjo kazen. Te kazni se morejo nalagati tudi druga poleg druge.

§ 18.

Razpust zveze.

Zveza se razpusti, zaslišavši zvezni zbor, z odredbo trgovinskega ministra, ki odloči tudi o porabi morebitnega upravnega pribitka.

§ 19.

Začetek veljavnosti.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Wieser s. r.

281.

Ukaz trgovinskega ministra v porazumu z ministrom za železnice z dne 31. julija 1918. l.

o pošiljanju posode iz posteklene pločevine in kotlov.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje:

§ 1.

Domača posoda in posoda za kuhanje ter kotli iz posteklene železne in jeklene pločevine

se smejo poslati v kraje izven Avstrije le s posebnim dovoljenjem trgovinskega ministrstva. Ako se pošilja po železniških ali parnoplovstvenih podjetjih, mora pošiljač priložiti voznim listinam za vsako pošiljatev prevozno potrdilo, ki ga je izdalo trgovinsko ministrstvo po priloženem vzorcu.

Za izdajo prevoznega potrdila je prositi po gospodarski zvezi izdelovalcev posode iz posteklene pločevine (Dunaj, IX./1, Porzellangasse 43).

Za pošiljatve vojaške uprave, za pošiljatve, ki so v času, ko dobi moč ta ukaz, že izročene prevoznemu zavodu in za pošiljatve v prevozu skozi ozemlje ni treba takih prevoznih potrdil.

§ 2.

Vsako ravnanje proti določilom tega ukaza naj kaznujejo politična oblastva prve stopnje z denarno kaznijo do 20.000 K ali z zaporno kaznijo do 6 mesecev. Te kazni se morejo naložiti tudi druga poleg druge.

§ 3.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Wieser s. r.

Prevozno potrdilo

za posodo iz posteklene pločevine in kotle.

Pošiljačevo ime.....

v ima pravico poslati:

Število omotov	Način omota	Teža v kilogramih	
		kosmata	čista
.....
.....
.....

Natančneje oznamenilo vsebine:

v času od do

od (ime pošiljalne postaje)

v (ime namembne postaje)

po (pošti, železnici, parniku)

na (prejemnikovo ime in stanovališče)

.....

.....
Kraj in dan izdaje.

.....
Podpis.

Ne izpolnjena mesta je prečrtati.
Potrdilo je trpežno prišiti vozni listini.
Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati na vozni listini.
Namembna postaja naj odvzame potrdilo.

